

FIȘA DISCIPLINEI

**Psihologia dezvoltării umane
2016-2017**

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	Universitatea din Pitești
1.2	Facultatea	Facultatea de Științe
1.3	Departamentul	Departamentului de Asistență Medicală și Kinetoterapie
1.4	Domeniul de studii	Psihologie
1.5	Ciclul de studii	Licență
1.6	Programul de studiu / calificarea	Terapie Ocupațională

2. Date despre disciplină

2. Date despre disciplina										
2.1	Denumirea disciplinei					Psihologia dezvoltării umane				
2.2	Titularul activităților de curs					Lect univ dr Natalia Burtoiu				
2.3	Titularul activităților de seminar / laborator					Lect univ dr Natalia Burtoiu				
2.4	Anul de studii	I	2.5	Semestrul	II	2.6	Tipul de evaluare	E	2.7	Regimul disciplinei

3. Timpul total estimat

3.1	Număr de ore pe săptămână	2	3.2	din care curs	1	3.3	S / L / P	1
3.4	Total ore din planul de învăț.	28	3.5	din care curs	14	3.6	S / L / P	14
Distribuția fondului de timp alocat studiului individual								ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe								15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren								20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii, eseuri								10
Tutorat								-
Examinări								2
Alte activități								1
3.7	Total ore studiu individual	47						
3.8	Total ore pe semestru	75						
3.9	Număr de credite	3						

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1	De curriculum	Nu este cazul
4.2	De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1	De desfășurare a cursului	
5.2	De desfășurare a laboratorului	

6. Competențe specifice vizate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> Operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei vârstelor Asimilarea trăsăturilor fundamentale care definesc adolescența și vârstele adulte Descrierea fenomenelor psihologice utilizând adecvat conceptele și teoriile din domeniul Psihologiei vârstelor. Cunoașterea exigențelor educative majore specifice adolescenței Însușirea modului de abordare a principalelor evenimente existențiale, ce apar la vârstele adulte și ale senectuții Utilizarea corectă a noțiunilor specifice etapelor respective Realizarea unor comparații pertinente interstadii, pentru înțelegerea identității psihologice și comportamentale a fiecărei vârste vizate Evaluarea psihologică a individului și a grupului, în psihologia vârstelor
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> Exercitarea sarcinilor profesionale conform principiilor deontologice specific în exercitarea profesiei Deprinderea unor aspecte legate de particularitățile psihologiei vârstelor

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul general al disciplinei este familiarizarea și exersarea cu o serie de cunoștințe și abilități necesare în profesia de psiholog, precum și deprinderea anumitor tehnici de lucru specifice în domeniul psihologiei vârstelor. Vom urmări, în paralel, pentru fiecare etapă de vârstă, evoluția sa pe diverse paliere ale vieții psihice, începând din adolescență: senzorial, cognitiv, afectiv, al activității și al personalității, oprindu-ne și asupra unor principii educative specifice perioadei respective. Cursul și seminarul oferă o multitudine de exemple și aplicații
---------------------------------------	---

	care facilitează înțelegerea și însușirea informațiilor, oferind totodată un suport practic pentru dezvoltarea unor abilități de relaționare cu persoanele, pentru palierul de vârstă de la adolescență până la senectute.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să se familiarizeze cu instrumentele și tehnicile specifice; • Să cunoască o serie de teorii și concepte specifice; • Să elaboreze un plan de intervenție pentru anumite problematice abordate; • Să alcătuiască profilul bio-psiho-social al vârstelor aferente ontogenezei (de la 10/11 ani și până la sfârșitul vieții); • Să prezinte principalele probleme educative și evenimentele existențiale majore ale vârstelor respective; • Să își dezvolte abilitățile de lucru în echipă și de prezentare a principalelor concepte caracteristice vârstelor pubertății, adolescenței, adulte și ale senectuții.

8. Conținuturi

8.1. Curs		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	<p>1. Psihologia vârstelor – importanța, obiect de studiu, delimitări conceptuale • Psihologia vârstelor – statut, scop, obiect de studiu; • Conceptul de dezvoltare psihică, accepțiuni ale dezvoltării, caracteristici; • Dezvoltarea ontogenetică ca schimbare structurală; • Domeniile dezvoltării psihice.</p> <p>2. Evoluția domeniului Psihologiei vârstelor • Perspectivă istorică asupra studierii dezvoltării psihice: de la psihologia copilului la psihosociologia vieții • Etape, momente și personalități implicate în constituirea disciplinei</p> <p>3. Investigarea dezvoltării umane • Tehnici de cercetare, caracteristici metodologice; • Tipuri de design utilizate în cercetarea dezvoltării.</p> <p>4. Teorii ale dezvoltării umane • Paradigme ale dezvoltării: modelul reactiv, modelul activ, modelul mixt; • Perspectiva life-span.</p> <p>5. Periodizarea dezvoltării umane • Caracteristici ale dezvoltării. Stadiilitatea; • Repere psihogenetice și psihodinamice; • Stabilirea nivelului de dezvoltare psihică; • Ciclurile și stadiile dezvoltării psihice.</p> <p>6. Dezvoltarea timpurie a copilului - perioada prenatală • Stadiile dezvoltării prenatale • Influențe prenatale asupra copilului • Trecerea de la dezvoltarea biologică la dezvoltarea psihologică</p> <p>7. Aspecte ale dezvoltării în primii 2-3 ani de viață • Dezvoltarea motorie: conduita de apucare, problematica coordonării oculomotorii, mersul; • Dezvoltarea afectivității: calendarul expresivității emoționale, stadiilitatea relației obiectuale afective, problematica atașamentului; • Dezvoltarea cognitivă: dezvoltarea inteligenței senzoriomotorii (J. Piaget), dezvoltarea limbajului.</p> <p>8. A doua copilărie – perioada preșcolară • Caracteristici generale ale vârstei, adaptarea la viața de grădiniță; • Caracteristici ale dezvoltării psihice cognitive, încadrare stadială, caracteristicile gândirii preoperatorii, achiziții ale gândirii în perioada preșcolară; • Elemente cognitive implicate în procesul de conturare a identității; • Caracteristicile afectivității • Dezvoltarea psihosocială a preșcolarului.</p> <p>9. A treia copilărie – perioada miciei școlare • Caracteristici generale ale vârstei; • Dezvoltarea fizică a școlarului mic; • Dezvoltarea cognitivă: capacitățile senzorial-perceptive, memoria și învățarea, dezvoltarea inteligenței, teoria inteligențelor multiple și aplicabilitatea ei; • Dezvoltarea psihosocială a școlarului mic, dezvoltarea morală.</p> <p>10. Pubertatea și adolescența • Caracteristici generale ale</p>		<p>expunere, prelegerea intensificată, problematizare a, conversația,</p> <p>expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată</p> <p>expunere dialogată problematizare a, demonstrația, studiul de caz,</p> <p>expunere, prelegerea intensificată, problematizare a, conversația,</p> <p>expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată</p> <p>expunere dialogată problematizare a, demonstrația, studiul de caz</p> <p>expunere, prelegerea intensificată, problematizare a, conversația,</p> <p>expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată</p> <p>expunere dialogată problematizare</p>	

<p>vârstei; • Dezvoltarea fizică a adolescentului; • Specificul dezvoltării cognitive în perioada adolescenței; • Dezvoltarea cogniției sociale și a moralității: egocentrismul gândirii sociale, credințele morale asupra dreptății, dezvoltarea ideilor politice, orientarea și credințele religioase; • Dezvoltarea personalității și dezvoltarea psihosocială: cristalizarea personalității, comportamentul social, conturarea identității.</p> <p>11. Perioadele tinereții • Caracteristici generale ale vârstei • Dezvoltarea sensibilității senzoriale • Structurarea la nivel intelectual • Problemele integrării sociale • Familia și dezvoltarea familială a tânărului</p> <p>12. Perioada vârstei adulte • Caracterizare generală a vârstei • Caracteristici psihofiziologice și relația cu dinamica identității • Evoluția intelectuală a vârstei • Caracteristici ale personalității adulte</p> <p>13. Perioada vârstei a treia • Prezentare generală a vârstei • Stadiile perioadelor de involuție • Regresia biologică • Probleme social economice ale vârstei. Pensionarea • Probleme ale stagiului terminal</p> <p>14. Curs de sinteză • Viziuni de ansamblu asupra dezvoltării umane • Probleme deschise ale domeniului</p>		<p>a, demonstrația, studiul de caz</p> <p>expunere, prelegerea intensificată, problematizare a, conversația,</p> <p>expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată</p> <p>expunere dialogată problematizare a, demonstrația, studiul de caz</p>	
---	--	---	--

Bibliografie:

- [1] Birch, A., Psihologia dezvoltării, Editura Științifică și Tehnică, București, 2000.
 [2] Bonchiș, E., (2004), Psihologia copilului, Editura Universității din Oradea.
 [3] Crețu, T., (2001), Psihologia vârstelor, Credis.
 [4] Feldman, R.D. Olds, S.W., Papalia, D.E., (2010), Dezvoltarea umană, Editura Trei.
 [5] Muntean, A., (2006), Psihologia dezvoltării umane, Editura Polirom, Iași.
 [6] Munteanu, A. (1993), Izvoarele prenatale ale psihismului uman, în Revista de psihologie, nr.4.
 [7] Piaget, J. (1998), Psihologia inteligenței, ed. a II-a, Editura Științifică, București.
 [8] Piaget, J., Inhelder, B., (2005), Psihologia copilului, Ed. Cartier.
 [9] Radu I. (coord.), (1983) Psihologia educației și dezvoltării, Editura Academiei, București
 [10] Schiopu U., Verza E. (1997), Psihologia vârstelor - ciclurile vieții, ed. a III-a, EDP, București.
 [11] Seifert, K., Hoffnung, R., (1991) Child and adolescent development, Second Edition, Houghton Mifflin Company, Boston.
 [12] Shaffer, R.H. (2007), Introducere în psihologia copilului, Editura ASCR, Cluj Napoca.
 [13] Verza, E., Verza, F.E., (2000), Psihologia vârstelor, București, Editura Pro Humanitate.

8.2. Aplicații: Seminar / Laborator / Teme de casă		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	Atașamentul și relația părinte – copil • Fazele formării atașamentului; • Tipuri de atașament și consecințe ale acestora asupra dezvoltării ulterioare a copilului; • Factori ai dezvoltării atașamentului – diferențe între rolul mamei și al tatălui	2	conversația, problematizarea, conversația, problematizarea, studiul de caz	
2	Teoria inteligențelor multiple în perspectivă psihogenetică Inteligențele multiple – caracterizare și identificare; • Perspectivă evolutivă asupra inteligențelor multiple; • Modalități practice de stimulare a inteligențelor multiple la preșcolar și școlar mic.	2		
3	Implicații ale stilului educativ asupra personalității copilului • Cadrul didactic și rolul de model al dascălului – influența manifestă asupra personalității copilului; • Stilurile educative – influența implicită, latentă asupra personalității copilului.	2		
4	Statutul de sex ca variabilă a dezvoltării. Dezvoltarea noțiunii de gen și influențele acesteia asupra dimensiunilor psihice Dezvoltarea conceptului de gen – determinare genetică sau influență culturală? • Caracteristici referitoare la stereotipul masculin și feminin și relevanța lor în perioadele timpurii; • Rolul jocului în interiorizarea genului	2		
5	Grupul ca factor al dezvoltării psihice a copilului • Ce este grupul și când apare el în viața copilului; • Influențe ale grupului în pan cognitiv, afectiv, psihosocial; • Modalități de utilizare a grupului pentru a influența dezvoltarea copilului.	2		
6	Dezvoltarea conceptului de sine la copil • Conceptul de sine și			

	imaginea de sine ca germeni ai personalității viitorului adult; • Stima de sine ca funcție afectivă a eului; • Modalități educative de influențare a conceptului și stimei de sine.	2		
7	Influența mijloacelor audiovizuale asupra dezvoltării psihice • Televizorul și efectele sale asupra dezvoltării – pozitiv și negativ • Internetul și efectele sale asupra dezvoltării – pozitiv și negativ	2		

Bibliografie

- [1] Albu, E., (2002), Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenți. Prevenire și terapie, Editura Aramis, București.
- [2] Birch, A., Psihologia dezvoltării, Editura Științifică și Tehnică, București, 2000.
- [3] Bonchiș, E., (2004), Psihologia copilului, Editura Universității din Oradea.
- [4] Crețu, T., (2001), Adolescența și contextul său de dezvoltare, Credis.
- [5] Crețu, T., (2001), Psihologia vârstelor, Credis.
- [6] Feldman, R.D. Olds, S.W., Papalia, D.E., (2010), Dezvoltarea umană, Editura Trei.
- [7] Muntean, A., (2006), Psihologia dezvoltării umane, Editura Polirom, Iași.
- [8] Radu I. (coord.), (1983) Psihologia educației și dezvoltării, Editura Academiei, București
- [9] Schiopu U., Verza E. (1997), Psihologia vârstelor - ciclurile vieții, ed. a III-a, EDP, Bucuresti.
- [10] Shaffer, R.H., (2007), Introducere în psihologia copilului, Editura ASCR, Cluj Napoca

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul aferent programului

--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Prezenta, test	Test	50%
10.5 Seminar / Laborator / Tema de casă	Referat, activitate de seminar, prezenta	Efectuarea activitatilor de seminar	50%
10.6 Standard minim de performanță			

Data completării
01.09.2016

Titular de curs,
Lect univ dr Natalia Burtoiu

Titular de seminar / laborator,
Lect univ dr Natalia Burtoiu

Data aprobării în Consiliul departamentului,
01.09.2016

Director de departament,
(prestator)
Conf univ dr Manuela Ciucurel

Director de departament,
(beneficiar),
Prof univ dr Constantin Ciucurel